

Atomkraftsavfallet debatteras i Sverige!

Debatten om slutlagringen av det utbrända reaktorbränslet fortsätter i Sverige.

Under hösten fick en forskargrupp vid Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) stor uppmärksamhet för nya forskarrön kring den korrosion som kopparkapslarna, som skall omge det utbrända bränslet, kan utsättas för. Kapslarna kan kollapsa inom tusen år.

Nu kräver regeringens rådgivande organ, Kärnavfallsrådet i en färsk rapport att SKB, ansvarig för atomkraftsavfallet i Sverige, skall göra nya undersökningar kring kopparkapslarnas hållbarhet. Rådet anser även att SKB ställer för låga kvalitetskrav på den bentonitlera som skall fungera som buffert kring kapslarna då de sänkts ned i berggrunden. Eftersom det finska avfallshanteringsföretaget Posiva, som håller på att bygga ett slutlager i Olkiluoto, tillämpar exakt samma modell som SKB är en avfallsdebatt nödvändig även i Finland.

Kärnavfallsrådet anser även att man i Sverige bör diskutera huruvida använt reaktorbränsle skall kunna grävas upp för att upparbetas till nytt bränsle för kommande generationers reaktorer. Rådet betonar att frågan om återtagbarhet har blivit alltmer aktuell internationellt. Detta har även lyfts fram av Strålsäkerhetscentralens gen.dir. Laaksonen.

Detta är en ytterst kontroversiell fråga. I the Guardian 16.3.09 varnar den renomméerade forskaren Frank Barnaby från Oxford Research Group för OL 3-typens reaktorer (EPR) som kan drivas med MOX, ett reaktorbränsle baserat på en blandning av plutonium och uran. Plutoniumet utvinns vid upparbetning av utbrända bränslestavar och då atomvapen nedrustas. Enligt Barnaby ökar MOX-reaktorer intresset för upparbetning, vilket leder till ökade mängder plutonium. Barnaby varnar för "atomanarki" eftersom vilket land som helst som tar i bruk nya atomkraftverk lätt får tillgång till plutonium.

I en intervju i The Age 17.11.2006 bekräftas detta av USA:s f.d. vicepresident Al Gore:

"Under mina åtta år i Vita Huset hade varje atomvapen-spridningsproblem anknytning till ett reaktorprogram."

Minst 40 länder, från Mellan-Östern till Latin-Amerika har meddelat FN att de är intresserade av att inleda atomkraftsprogram.

I Finland bör vi alltså ifrågasätta både hanteringen av högaktivt avfall och atomelproduktionen. Finland har undertecknat ickespridningsavtalet för att förhindra atomvapenspridning. Enligt avtalet har emellertid alla stater rätt att använda atomteknik för fredliga ändamål, vilket är orsaken till att atomvapenstaterna har ökat från 5 till 9.

I maj sammanträder icke-spridningsavtalets översynskonferens i New York. För att avtalet skall få trovärdighet bör klausulen om "fredlig" användning av atomteknologi strykas. Den som vill stoppa atomvapenspridningen måste även stoppa atomkraften!

Ulla Klötzer

aktiv inom rörelserna Kvinnor Mot Atomkraft och Kvinnor för Fred